

75 év

Az egész valamikor 1988 végén kezdődött. Hetente összeültünk az Urániában tanácskozni: mi legyen, hogyan tovább, ha kijön az egyesületi törvény, amely jelentősen megkönnyíti majd a társadalmi szervezetek létrehozását. Mert az, hogy szükség van valamilyen, jogilag is létező szervezetre, nem volt kérdés. A Csillagászat Baráti Köre nem volt bejegyezve sehol, az újrakezdés-újjaépítés lázában valami mást akartunk, ami egyúttal visszanyúl a kezdetekhez is. Alakítsuk újjá a Stella Csillagászati Egyesületet? Csakhogy már majd' hat évtized telt el azóta, hogy megszűnt a Stella. De hiszen itt vagyunk a Sánc utca 3/b-ben! Valamikor itt volt a Magyar Csillagászati Egyesület otthona. Kulin György a legnagyobb szeretettel beszélt azokról a régi időkről, amikor létrejött az MCSE, majd az Uránia Bemutató Csillagvizsgáló. Kulin köztünk van, és sokan még most is aktívak a régi MCSE-sek közül – így okoskodtunk.

A többi már történelem, 1989. február 19-én megszületett a „második MCSE”. Ez az újjászületés se volt épp egyszerű. Az egész ország tanulta akkoriban a demokráciát, egyesületek, alapítványok, pártok születtek látszólag a semmiből. Az MCSE-t is üzemeltetni kellett valahogy, forrásokat találni a működéshez – a kezdeti években fizettük meg a tanulópénzt. Eleinte az ős-MCSE-hez igazítottuk az óránkat. Vajon megérjük mi is a két és fél évet épségben? Az első MCSE-nek csak ennyi adatot meg. Ki tudta, mennyire tartósak a változások? Meddig tart majd a hirtelen ránk szakadt szabadság? A két és fél évet többszörösen túléltük, már nem csak a jelenel, de a jövővel is tudunk foglalkozni, mert hát a kilencvenes évek elején tényleg nem tudtuk, mit hoz a közeli jövő, a naptárban következő hónap.

Természetesen 1949 és 1989 között is létezett hazánkban amatőrcsillagász mozgalom, élt az MCSE szelleme, mert nagyon sokáig

formálták a mi mozgalmunkat azok, akik a negyvenes években itt kezdtek.

Az 1946. november 11-i alakulás óta 75 év telt el. Mára nagyon kevesen maradtak, akik ott voltak az alakuló közgyűlésen. Azok a tagtársaink, akik 1946-ban születtek, ma már tiszteletreméltó, idős emberek. A háromnegyed évszázados jubileum jó alkalom arra, hogy kicsit megálljunk, visszapilantsunk az 1946-os évre és az azt követőkre, amikor sokkal, de sokkal nehezebb volt csillagászokodni, vagy csak úgy általában véve élni (túlélni) a mindennapokat.

A novemberi Meteorban az 1946-os évre emlékezünk vissza, amikor még romokban állt Budapest, a hidak többsége szétrombolva, több millió négyzetméter ablaküveg hiányzott a megmaradt ablakokból, amikor bevezették a forintot, és amikor egy Bay Zoltán nevű kutatónak mégis az volt a legfőbb gondja, hogy rádióvisszhangot kapjon a Holdról. Egy másik kutató, Kulin György pedig csillagászati egyesületet szervezett a romok között.

Mi foglalkoztatta a csillagászokat 1946-ban? Milyen eredmények születtek abban az évben? Erről is olvashatunk Szalai Tamás és Szabados László cikkében. A korszak egyik jelentős angol ismeretterjesztőjéről, akinek nálunk is falták a könyveit, James Jeansről Zsoldos Endre emlékezik meg. Játsszunk el kicsit a 75-ös számmal! Vajon mit találunk 75 fényévnnyi távolságban, ahová mostanában ér el az MCSE alakulásának „fényhíre”? Megtudhatjuk Kiss László cikkéből. A mélyég-katalógusokban elmerülve számos 1946-os vagy 75-ös számú objektumot találunk. Ez persze csak játékos „számmágia”, de mégis, hogy néz ki az NGC 75, netán az IC 1946? Ugye, hogy nem sok jut róluk eszünkbe hirtelenjében? Olvassuk el Sánta Gábor cikkét!

Boldog születésnapot, MCSE!

Mizser Attila